

PBD 7.1 Matlamat dan Bentuk Penentangan Masyarakat Tempatan

1. (a) hak dan kedudukan
(b) pentadbiran tradisional
(c) pentadbiran dan peraturan baharu
(d) Penentangan bersenjata.
(e) Mencabar perjanjian.
(f) Menggunakan sistem perundangan.
2. (a) Sungai Skrang
(b) Pasir Puteh
(c) Jeram Ampai
(d) Seri Menanti
(e) Pulau Gaya
(f) Pasir Salak
(g) Hulu Terengganu
(h) Naning
3. (a) Mempertahankan kemerdekaan Naning / Mendakwa Naning sebuah negeri yang merdeka / Enggan menerima pentadbiran British di Naning.
(b) Menentang bayaran cukai hasil tanaman sebanyak 1/10 yang dikenakan oleh British terhadap Naning.
(c) Rembau ; Melayu
(d) hulubalang Melayu
(e) Perang Naning Pertama
(f) permuafakatan Penghulu Dol Said
(g) Perang Naning Kedua
(h) Taboh
(i) Melaka
4. (a) Residen British mengambil alih peranan sultan.
(b) Pembesar Melayu Perak kehilangan hak memungut cukai / Pungutan cukai diambil alih oleh pegawai British.
(c) Residen British mencabuli adat resam pembesar Melayu Perak.
(d) R.C. Woods ; Perjanjian Pangkor
(e) J.W.W. Birch
(f) Pasir Salak ; hak memungut cukai
(g) Dato' Maharaja Lela
(h) Pada tahun 1877, British menjatuhkan Dato' Maharaja Lela, Dato' Sagor, Pandak Indut dan Seputum hukuman gantung sampai mati.
(i) Sultan Abdullah, Raja Ismail dan Ngah Ibrahim dibuang negeri.

PBD 7.2 Sistem Pentadbiran Barat Memberikan Kesan terhadap Kuasa Pemerintahan dan Kehidupan Masyarakat Tempatan

5. (a) Sungai Ujong dengan menyebelahi Dato' Kelana.
(b) Kuasa dan kewibawaan Yamtuan Antah.
(c) Pegawai Majistret dan Pemungut Hasil.
(d) Pemungut Cukai dan Majistret menyebabkan pembesar kehilangan kuasa pentadbiran.

- (e) gelaran Dato' Setia Perkasa Pahlawan Semantan yang disandang oleh Dato' Bahaman.
- (f) Dato' Bahaman dan menyebabkan berlaku kebangkitan menentang British di Pahang.
- (g) menandatangani surat pengisytiharan untuk membolehkan Residen British mentadbir hasil negeri.
- (h) Sultan Abdullah dan pembesar Perak kehilangan kuasa.
- (i) kedudukan Mat Salleh sebagai pembesar di hulu Sungai Sugut.
- (j) mengambil semula Tambunan telah mencabar kuasa dan kewibawaan Mat Salleh.
- (k) di Kuala Terengganu dan Penolong Penasihat British di Besut dan Kemaman menggugat kuasa sultan dan pembesar.
- (l) menghakis kuasa pentadbiran sultan dan pembesar.

PBD 7.3 Penentangan Masyarakat Tempatan terhadap Kuasa Barat

6. (a) (i) Berjaya menyerang Kanowit dengan bantuan Dato' Patinggi Abdul Ghafur.
(ii) Melalui pakatan tersebut, dua orang pegawai British berjaya dibunuh.
(iii) Brooke tidak dapat membuktikan pelibatan beliau dalam pakatan tersebut.
(b) (i) Berjaya mematahkan serangan British disebabkan kekuatan kubu di Paroi dan kubu Bukit Putus.
(ii) Kubu tersebut sukar ditembusi oleh British kerana terletak di atas bukit yang tinggi.
(iii) Terdapat halangan ranjau dan pokok tumbang di bahagian hadapan.
(c) (i) Mendapat bantuan angkatan tentera dari Rembau dan wilayah yang menjadi jiran Naning.
(ii) Menggunakan senapang jenis *flintlock* dan *snider rifles*.
(iii) Menggunakan meriam kecil (lela rentaka) yang mudah dibawa ke medan pertempuran.
(d) (i) Memohon lesen *pleader* untuk membela golongan petani di mahkamah dengan menggunakan hujah agama.
(ii) Menyatakan bahawa rakyat bebas mengerjakan tanah tanpa membayar cukai kerana tanah tersebut adalah "Hak Allah SWT".
(iii) Berhujah bahawa sistem percukaian British berlawanan dengan hukum syarak.
(iv) Menuntut hak mengerjakan tanah harus mengikut hukum agama Islam.
7. (a) Penentangan bersifat setempat.
(b) Sokongan rakyat tidak menyeluruh.
(c) Senjata British lebih canggih.
(d) Strategi yang digunakan lemah.
(e) British mendapatkan sokongan Belanda.
(f) British menggunakan peranan istana untuk memadamkan kebangkitan.
8. Berdasarkan penilaian guru.

PBD 7.4 Kesan Penentangan Masyarakat Tempatan

9. (a) British mengalami kerugian akibat peperangan.
 (b) British lebih berhati-hati dalam sistem pentadbiran.
 (c) British merombak semula skim penempatan pegawai.
 (d) British memantapkan kuasa di seluruh negeri Melayu.
 (e) Pembesar tempatan kehilangan kuasa / kedudukan.
 (f) Kedudukan raja dan pembesar Melayu diberi perhatian oleh penjajah British.
 (g) Penentangan menjadi inspirasi kepada perjuangan kemerdekaan tanah air.
10. (a) • Membebaskan penduduk.
 • Pelbagai jenis cukai perlu dibayar.
 • Melanggar undang-undang jika tidak membayar cukai.
 • Menjejaskan pendapatan penduduk.
 • Penduduk hidup dalam kesusahan.
- (b) • Mengurangkan kadar cukai / Menghapuskan cukai.
 • Melengkapkan rakyat dengan pelbagai kemahiran untuk memudahkan usaha mencari rezeki.
 • Menggalakkan rakyat berkecimpung dalam pelbagai aspek ekonomi.
 • Menggalakkan ekonomi moden / ekonomi komersial.
 • Menggalakkan rakyat menggunakan teknologi moden dalam kegiatan pertanian.
 (*Mana-mana jawapan yang munasabah*)

Praktis Masteri 7

BAHAGIAN >>>A

1. D 2. A 3. C 4. D 5. A
 6. C 7. B 8. D 9. C 10. C

BAHAGIAN >>>B

1. (a) • James Brooke menuduh orang Iban sebagai lanun.
 • James Brooke menghapuskan petempatan orang Iban.
- (b) • British mengalami kerugian akibat peperangan.
 • British lebih berhati-hati dalam sistem pentadbiran.
 • British merombak semula skim penempatan pegawai.
 • British memantapkan kuasa di seluruh negeri Melayu.
- (c) • Menjadi inspirasi untuk memelihara kemerdekaan / kedaulatan negara.
 • Mengukuhkan jati diri.
 • Mengeratkan perpaduan.
 • Mempelajari kelemahan daripada perjuangan mereka.
 (*Mana-mana jawapan yang munasabah*)
2. (a) • Bermuafakat dengan pembesar lain.
 • Membina kubu pertahanan.
 • Menyediakan senjata yang sesuai / moden.
 • Menggunakan sistem perundangan yang sedia ada.
 (*Pilih mana-mana tiga jawapan*)
- (b) • Menghadapi penentangan bersenjata oleh pihak British.
 • Menghadapi ancaman perundangan British.

- Gagal mentafsir perjanjian antara British dengan pemerintah.
 • Menghadapi tipu muslihat pihak British.
 (*Pilih mana-mana tiga jawapan*)
- (c) • Penentangan bersifat setempat.
 • Sokongan tidak menyeluruh.
 • Tidak mendapat sokongan pihak istana.
 • Senjata pihak British lebih canggih berbanding dengan senjata masyarakat tempatan.
 • British berjaya memanipulasikan kelemahan strategi masyarakat tempatan.
 • British menggunakan istana untuk memadamkan kebangkitan masyarakat tempatan.
 (*Mana-mana jawapan yang munasabah*)

BAHAGIAN >>>C

1. (a) • Menyerang kubu Brooke di Nanga Skrang pada tahun 1853.
 • Membunuh Alan Lee yang merupakan pegawai James Brooke.
 • James Brooke menyerbu kubu Rentap di Sungai Lang pada tahun 1854.
 • Rentap berundur ke Bukit Sadok.
 • Charles Brooke menyerang Rentap di Bukit Sadok pada tahun 1857.
 • Charles Brooke menyerang Rentap di Bukit Sadok buat kali kedua pada tahun 1858.
 • Pada tahun 1861, Charles Brooke menyerang Rentap di Bukit Sadok buat kali ketiga.
 • Rentap berundur ke Entabai.
 • Beliau meninggal dunia beberapa tahun kemudian.
 [Mak. 6m]
- (b) • Pada 16 Oktober 1874, Sultan Abdullah dan pembesar Perak mengupah R.C. Woods / peguam dari Pulau Pinang untuk memansuhkan Perjanjian Pangkor.
 • Usaha tersebut gagal.
 • Beberapa mesyuarat sulit diadakan.
 • Bagi membincangkan pakatan menghapuskan J.W.W. Birch.
 • Pada 2 November 1875, J.W.W. Birch diiringi oleh Leftenan Abbott, Mat Arshad dan sepasukan tentera tiba di Pasir Salak untuk menampal perisytiharan mengambil hak memungut cukai oleh British.
 • Dato' Maharaja Lela menggunakan kesempatan tersebut untuk membunuh J.W.W. Birch.
 • J.W.W. Birch dibunuh pada 2 November 1875.
 • Pada tahun 1877, Dato' Maharaja Lela / Dato' Sagor / Pandak Indut / Siputum dijatuhi hukuman gantung sampai mati.
 • Sultan Abdullah / Raja Ismail / Ngah Ibrahim dibuang negeri.
 [Mak. 8m]
- (c) • Negara mundur dan miskin / Negara tidak membangun.
 • Pertahanan negara menjadi lemah.
 • Negara mudah dijajah oleh kuasa asing.
 • Kestabilan politik, ekonomi dan sosial akan terjejas.
 • Negara menjadi huru-hara.
 • Negara sukar dibangunkan.
 (*Mana-mana jawapan yang munasabah*)

Fokus KBAT

1.
 - Kedudukannya sebagai pemimpin orang Iban di Sungai Skrang dan Sungai Saribas diancam oleh pentadbiran Brooke.
 - Pentadbiran Brooke menganggap orang Iban di Sungai Skrang sebagai lanun.
 - James Brooke mendirikan kubu di Nanga Skrang untuk mengawasi pergerakan orang Iban.
 - James Brooke bertindak menghapuskan penempatan orang Iban di Sungai Skrang.
2.
 - Hidup ibarat satu perjuangan. Tidak mudah mengaku kalah.
 - Slogan memberikan semangat kepada kita untuk membentuk masa depan yang lebih cerah.
 - Slogan mengajar kita agar tidak berputus asa dan ceka menghadapi rintangan.
 - Memberikan semangat untuk kita agar sentiasa menimba ilmu pengetahuan.
 - Memberikan semangat kepada murid untuk mencapai kecemerlangan dalam bidang akademik / kokurikulum.

(Mana-mana jawapan yang munasabah)